

Uszczegółowienie dot. informowania o nieprawidłowościach i kwotach do odzyskania w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Procedury odnoszące się do sposobu postępowania przy wykryciu nieprawidłowości

Warszawa, 1 kwietnia 2011 r.

Zatwierdzam .....

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp
2. Przekazywanie raportów o nieprawidłowościach
3. Procedura przekazywania informacji o konieczności odzyskania środków od beneficjenta
4. Rejestry raportów o nieprawidłowościach i notatek o poświadczonych wydatkach niekwalifikowalnych
5. Analizowanie informacji o nieprawidłowościach
6. Spis załączników

1. Wstęp

Dokumentami, które określają sposób postępowania w przypadku wykrycia nieprawidłowości w związku z realizacją programów finansowanych ze środków UE, w tym programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej są:

- *Procedura informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013,*
- *Wytyczne w zakresie postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013¹.*

Niniejszy dokument został sporządzony na podstawie rozdziału 2 pkt. 3 ww. *Wytycznych* w celu uszczegółowienia procedur odnoszących się do sposobu postępowania przy wykryciu nieprawidłowości oraz sposobu przekazywania informacji o nieprawidłowościach w programach EWT.

Dokument powinien być stosowany przez instytucje zaangażowane we wdrażanie programów EWT po stronie polskiej – Kontrolerów pierwszego stopnia, Wspólne Sekretariaty Techniczne oraz Euroregiony.

Dokument określa obowiązki ww. instytucji w zakresie:

1. przekazywania raportów o nieprawidłowościach,
2. przekazywania informacji o konieczności odzyskania środków od beneficjenta,
3. prowadzenia rejestru przekazywanych raportów o nieprawidłowościach oraz informacji o konieczności odzyskania środków od beneficjenta,
4. analizowania informacji o wszystkich nieprawidłowościach.

Kontrolerzy pierwszego stopnia oraz Wspólne Sekretariaty Techniczne przekazują informacje bezpośrednio do Instytucji Zarządzającej/Koordynatora Krajowego/Instytucji Krajowej (IZ/KK/IK) po stronie polskiej.

Euroregiony przekazują informacje o nieprawidłowościach do odpowiedniego Kontrolera pierwszego stopnia, który je weryfikuje i przekazuje do IZ/KK/IK.

2. Przekazywanie raportów o nieprawidłowościach

2.1 Kwalifikowanie nieprawidłowości

Instytucje odpowiedzialne za informowanie o nieprawidłowościach kwalifikują daną nieprawidłowość jako przypadek, o którym należy poinformować w raporcie kwartalnym na podstawie oceny dokonanej we wstępnym ustaleniu administracyjnym.

Raporty o nieprawidłowościach² są sporządzane w przypadku gdy:

---

¹ Dokument znajduje się na stronie:

http://www.mrr.gov.pl/fundusze/wytyczne_mrr/obowiazujace/horyzontalne/Documents/WYTYCZNE_postepowanie_nieprawidlowosci_11022011.pdf

- zostanie stwierdzone lub istnieje podejrzenie nieprawidłowości na kwotę 10 tys. EUR lub wyższej, która została już scertyfikowana przez Kontrolera i może być konieczne odzyskanie nieprawidłowo wypłaconych środków,
- w przypadku gdy nieprawidłowość dotyczy kwoty 10 tys. lub wyższej i występuje podejrzenie oszustwa (sprawa jest/będzie badana przez organy ścigania np. prokuraturę lub policję) niezależnie od faktu czy wydatek był już scertyfikowany przez Kontrolera pierwszego stopnia czy też nie.

Wyjątek:

Raportów o nieprawidłowościach nie przekazuje się w przypadku zidentyfikowania wydatków niekwalifikowalnych powyżej 10 tys. EUR przed ich scertyfikowaniem przez Kontrolera pierwszego stopnia i, które nie noszą znamion oszustwa.

Instytucje odpowiedzialne za informowania o nieprawidłowościach gwarantują poprawność wydawanych przez siebie ocen poprzez wprowadzenie odpowiednich procedur sprawdzających.

IZ/KK/IK ocenia na podstawie informacji ujętych w raporcie o nieprawidłowości, czy kwalifikuje się on do przekazania do Komisji Europejskiej.

2.2. Tryb i terminy przekazywania raportów o nieprawidłowościach

Informacje zawarte w raportach powinny być aktualne na dzień sporządzenia raportu.

Raport o działaniach następczych jest sporządzany i przekazywany jedynie w sytuacji gdy w danym okresie sprawozdawczym nastąpiło:

- wszczęcie, umorzenie, zawieszenie lub zakończenie postępowania w celu nałożenia sankcji administracyjnych lub karnych
- konieczność skorygowania informacji przekazanych w dotychczasowych raportach
- konieczność anulowania nieprawidłowości

Kontrolerzy pierwszego stopnia oraz WST przekazują Raporty o nieprawidłowościach bądź informację o braku nowych nieprawidłowości w danym kwartale do IZ/KK/IK w ciągu 15 dni kalendarzowych od zakończenia danego kwartału.

Euroregiony przekazują Raporty o nieprawidłowościach bądź informację o braku nowych nieprawidłowości w danym kwartale do właściwego Kontrolera pierwszego stopnia w ciągu 5 dni kalendarzowych od zakończenia danego kwartału.

Przekazywanie raportów bieżących następuje zgodnie z terminami określonymi w *Procedurze informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013*.

Raporty o nieprawidłowościach/korekty raportów o nieprawidłowościach należy przekazywać na płycie CD (wersja edytowalna oraz skan z podpisami) dołączonej do pisma przewodniego.

---

2 Wzór Raportu o nieprawidłowości oraz Instrukcja do raportu stanowią załączniki do *Procedury informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013*

Informowanie o konieczności windykacji środków (w tym dotyczących kwot poniżej 10 tys. EUR) będzie przebiegać zgodnie z procedurą określoną w pkt. 3.

2.3 Obliczanie udziału poszczególnych źródeł finansowania w kwocie nieprawidłowości

W związku z wymaganiami określonymi w instrukcji do raportu o nieprawidłowości należy obliczyć całkowitą kwotę wydatków kwalifikowalnych odnoszących się do kwoty nieprawidłowego wydatku. Następnie kwotę tę należy podzielić na wkład UE oraz wkład środków prywatnych i/lub publicznych zgodnie ze współczynnikiem współfinansowania osi priorytetowej.

Przykład: w przypadku gdy procent dofinansowania określony w danej osi priorytetowej wynosi 85%, ale w umowie o dofinansowanie zostało przyznane beneficjentowi dofinansowanie do 70% to kwota nieprawidłowości z EFRR wpisana do raportu o nieprawidłowości powinna być przedstawiona w stosunku 85% do 15%, a nie 70% do 30%.

Faktyczna kwota dofinansowania wskazana będzie w dokumencie sporządzonym w celu windykacji środków, tj. Notatce o poświadczonych wydatkach niekwalifikowanych/ Kwartalnym raporcie o nieprawidłowościach.

2.4 Kurs euro

W przypadku programów EWT, w których beneficjenci/partnerzy przedstawiają wydatki w Raportach/Sprawozdaniach w walucie euro, nie ma konieczności ponownego przeliczania tych kwot z PLN na EUR do raportów o nieprawidłowościach (zastosowanie ma kurs euro przyjęty w Raporcie/Sprawozdaniu).

Wyjątkiem jest Program Operacyjny Celu 3 „Europejska Współpraca Terytorialna” – „Współpraca Transgraniczna” Krajów Meklemburgia Pomorze Przednie/Brandenburgia i Rzeczypospolitej Polskiej (Województwo Zachodniopomorskie) 2007-2013, w którym beneficjenci przedstawiają wydatki w raportach w PLN. W tym przypadku wartości wydatków w raportach o nieprawidłowościach powinny być przeliczona z PLN na EUR po kursie, wg którego IZ dokonała refundacji. Kontroler zdobywa informacje nt. kursu od właściwego beneficjenta.

2.5 Informacja dodatkowa

Od IV kwartału 2010 r. nie ma obowiązku kwartalnego przekazywania informacji o nieprawidłowościach poniżej kwoty 10 tys. EUR do IZ/KK/IK. Informacje te jednak powinny być poddane odpowiedniej analizie, patrz pkt 5.

3. Procedura przekazywania informacji o konieczności odzyskania środków od beneficjenta

Konieczność przekazania informacji dotyczącej odzyskania środków od beneficjenta występuje niezależnie od kwoty nieprawidłowości i w przypadku, gdy wydatek w ramach którego stwierdzono nieprawidłowość został wcześniej scertyfikowany przez Kontrolera pierwszego stopnia.

3.1 Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia poświadczenia wydatków niekwalifikowalnych w ramach programów EWT, w których Polska pełni funkcję Instytucji Zarządzającej

W przypadku zaistnienia sytuacji, w wyniku której Kontroler stwierdzi, że wśród wydatków poświadczonych, dla których został już wystawiony certyfikat, znajdują się wydatki/środki, które zostały przez Beneficjenta:

- wykorzystane / zrealizowane w sposób niezgodny z przeznaczeniem,
- wykorzystane / zrealizowane bez zastosowania odpowiednich procedur lub z ich naruszeniem,
- pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości,

należy przygotować *Notatkę o poświadczonych wydatkach niekwalifikowalnych* (wzór *Notatki* stanowi załącznik nr 1) nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od momentu stwierdzenia nieprawidłowości. W dalszej kolejności Kontroler jest zobowiązany ustalić w IZ, czy środki EFRR dotyczące wydatków poświadczonych przedmiotowym certyfikatem zostały zrefundowane.

Jeżeli wydatki niekwalifikowalne zostały zrefundowane Kontroler przekazuje do IZ ww. *Notatkę*. Na podstawie przekazanego dokumentu IZ podejmuje działania mające na celu odzyskanie ww. środków (poprzez wezwanie do zapłaty, pomniejszenie kolejnej płatności lub wystąpienie na drogę prawną). Ww. *Notatka* powinna zawierać informacje, które pozwolą w sposób jednoznaczny zidentyfikować wydatki / kwoty niekwalifikowalne:

- oznaczenie wydatku niekwalifikowalnego np. numer i przedmiot rachunku, faktury, listy płac;
- kwotę wydatku niekwalifikowalnego w EUR wynikającą z *Raportu z postępu realizacji projektu*;
- numer *Raportu...* i okres, w którym dany wydatek/kwota zostały certyfikowane.

Odzyskanie środków nieprawidłowo wydatkowanych nastąpi po otrzymaniu ww. *Notatki*.

Kontroler I stopnia nie dokonuje pomniejszeń wartości w kolejnych certyfikatach z tytułu nieprawidłowości dotyczących poprzednich okresów raportowania.

Natomiast w przypadku gdy stwierdzenie niekwalifikowaności wydatku nastąpi po wystawieniu certyfikatu za dany okres raportowania, a jeszcze przed refundacją środków, Kontroler przekazuje do IZ ww. *Notatkę* wraz z poprawionym certyfikatem. Poprawiony certyfikat otrzymuje również Partner projektu oraz WST (do wiadomości).

Celem przekazania ww. dokumentów przez Kontrolera jest przyspieszenie procesu akceptowania *Raportu z postępu realizacji projektu* przez IZ. Na podstawie ww. dokumentów IZ dokonuje stosownej korekty *Raportu z postępu realizacji projektu*, w którym zostały ujęte wydatki niekwalifikowalne.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez Kontrolera dotyczącej wydatku już zrefundowanego w małym projekcie Kontroler sporządza *Notatkę* i przekazuje ją do Euroregionu bezzwłocznie. Euroregion, po otrzymaniu *Notatki*, niezwłocznie przystępuje do odzyskania środków zgodnie z obowiązującymi procedurami.

3.2 Odzyskiwanie środków w ramach programów EWT, w których Polska pełni funkcję Koordynatora/Instytucji Krajowej

3.2.1 Program Współpracy Transgranicznej Polska – Litwa 2007-2013

W przypadku gdy Kontroler stwierdzi nieprawidłowość, która może skutkować koniecznością odzyskiwania środków od beneficjenta niezwłocznie (nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od momentu stwierdzenia nieprawidłowości) sporządza w tej sprawie w języku angielskim notatkę - *Memo on suspected/detected irregularity*³ (załącznik nr 2) do Instytucji Krajowej. Notatka jest wysyłana za pomocą poczty elektronicznej w formie dokumentu edytowalnego oraz skanu z podpisami upoważnionych osób. Instytucja Krajowa przekazuje notatkę do WST oraz do IZ po stronie litewskiej.

Po sporządzeniu notatki Kontroler wpisuje ją do Rejestru, o którym mowa w pkt 4.

W przypadku gdy zgłoszona w notatce sprawa jest podejrzeniem wystąpienia nieprawidłowości Kontroler niezwłocznie po wyjaśnieniu sprawy informuje Instytucję Krajową o potwierdzeniu bądź anulowaniu notatki.

W przypadku stwierdzenia konieczności odzyskiwania środków w małych projektach, Euroregion odzyskuje środki zgodnie z zapisami umowy grantowej.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez Kontrolera dotyczącej wydatku już zrefundowanego w małym projekcie Kontroler sporządza *Notatkę* i przekazuje ją do Euroregionu bezzwłocznie. Euroregion, po otrzymaniu *Notatki*, niezwłocznie przystępuje do odzyskania środków zgodnie z obowiązującymi procedurami.

3.2.2 Program Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013

W przypadku gdy Kontroler stwierdzi nieprawidłowość, która może skutkować koniecznością odzyskiwania środków od beneficjenta, niezwłocznie (nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od momentu stwierdzenia nieprawidłowości) sporządza w tej sprawie w języku polskim notatkę (załącznik nr 1) do Koordynatora Krajowego. Notatka jest wysyłana za pomocą poczty elektronicznej w formie dokumentu edytowalnego MS Word oraz skanu z podpisami upoważnionych osób. Koordynator Krajowy przekazuje notatkę do IZ.

Ww. *Notatka* powinna zawierać informacje, które pozwolą w sposób jednoznaczny zidentyfikować wydatki / kwoty niekwalifikowalne:

- oznaczenie wydatku niekwalifikowalnego np. numer i przedmiot rachunku, faktury, listy płac;
- kwotę wydatku niekwalifikowalnego w EUR wynikającą ze *Sprawozdania z postępu w realizacji projektu*;
- numer *Sprawozdania...* i okres, w którym dany wydatek/kwota zostały certyfikowane.

Koordynator Krajowy przekazuje *Notatkę* do IZ.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez Kontrolera dotyczącej wydatku już zrefundowanego w małym projekcie Kontroler sporządza *Notatkę* i przekazuje ją do Euroregionu bezzwłocznie. Euroregion, po otrzymaniu *Notatki*, niezwłocznie przystępuje do

---

³ Procedura oraz wzór notatki został opracowany zgodnie z wymogami IZ po stronie litewskiej.

odzyskania środków, niezwłocznie przystępuje do odzyskania środków zgodnie z obowiązującymi procedurami.

3.2.3 Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013

Informacje o nieprawidłowościach są przekazywane w formie

- *Kwartalnych raportów* o nieprawidłowościach (załącznik 3) – dotyczą nieprawidłowości niezależnie od kwoty i są wykorzystywane w ramach procedury odzyskiwania środków.

- Raportów o nieprawidłowościach – dotyczą kwoty 10 000 EUR i wyższych.

Kontroler pierwszego stopnia przekazuje informacje o nieprawidłowościach dotyczących wydatków już zrefundowanych, które skutkują/mogą skutkować koniecznością odzyskiwania środków od beneficjenta w formie Kwartalnych raportów o nieprawidłowościach do KK w terminie 15 dni po zakończeniu kwartału. W pierwszym Kwartalnym raporcie Kontrolerzy przekazują informacje o wszystkich nieprawidłowościach stwierdzonych do dnia sporządzenia Kwartalnego raportu.

Środki odzyskuje IZ od/poprzez Partnera Wiodącego.

Nieprawidłowości stwierdzone w mikroprojekcie.

Euroregion po wykryciu nieprawidłowości:

- odzyskuje środki bezzwłocznie
- sporządza Kwartalny raport i przekazuje do Kontrolera w terminie 5 dni po zakończeniu kwartału

Kontroler Kwartalne raporty Euroregionu przekazuje do KK w terminie 15 dni po zakończeniu kwartału

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez Kontrolera dotyczącej wydatku już zrefundowanego w mikroprojekcie Kontroler sporządza Kwartalny raport i przekazuje go do Euroregionu bezzwłocznie. Euroregion, po otrzymaniu Kwartalnego raportu, niezwłocznie przystępuje do odzyskania środków zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Nieprawidłowości stwierdzone w administrowaniu Funduszem Mikroprojektów i/lub mikroprojektach własnych Euroregionu

Kontroler po wykryciu nieprawidłowości sporządza *Kwartalny raport* i przekazuje do KK w terminie 15 po zakończeniu kwartału. Środki odzyskuje IZ poprzez Partnera Wiodącego.

3.2.4 Programu Operacyjnego Celu 3 „Europejska Współpraca Terytorialna” – „Współpraca Transgraniczna” Krajów Meklemburgia Pomorze Przednie/Brandenburgia i Rzeczpospolitej Polskiej (Województwo Zachodniopomorskie) 2007-2013

W przypadku gdy Kontroler stwierdzi nieprawidłowość, która skutkuje/może skutkować koniecznością odzyskiwania środków od beneficjenta, niezwłocznie (nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od momentu stwierdzenia nieprawidłowości) sporządza w tej sprawie w języku polskim notatkę (załącznik nr 1) do Instytucji Zarządzającej. Kontroler wysyła jednocześnie tę notatkę do wiadomości Koordynatora Krajowego. Notatka jest wysyłana za pomocą poczty elektronicznej w formie dokumentu edytowalnego MS Word oraz skanu z podpisami upoważnionych osób.

Ww. *Notatka* powinna zawierać informacje, które pozwolą w sposób jednoznaczny zidentyfikować wydatki / kwoty niekwalifikowalne:

- oznaczenie wydatku niekwalifikowalnego np. numer i przedmiot rachunku, faktury, listy płac;
- kwotę wydatku niekwalifikowalnego w PLN wynikającą z *Raportu z postępu realizacji projektu*;
- numer *Raportu...* i okres, w którym dany wydatek/kwota zostały certyfikowane.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez Kontrolera, dotyczącej wydatku już zrefundowanego w małym projekcie Kontroler sporządza *Notatkę* i przekazuje ją do Euroregionu bezzwłocznie. Euroregion, po otrzymaniu *Notatki*, niezwłocznie przystępuje do odzyskania środków zgodnie z obowiązującymi procedurami.

3.2.5 Programy transnarodowe i międzyregionalne

Informowanie o konieczności windykacji środków przebiega zgodnie z procedurami określonymi w danym programie.

4. Rejestry raportów o nieprawidłowościach i notatek o poświadczonych wydatkach niekwalifikowalnych

Instytucje odpowiedzialne za wykrywanie nieprawidłowości zobowiązane są do prowadzenia rejestrów, w których umieszczane są informacje dotyczące sporządzonych raportów oraz notatek o poświadczonych wydatkach niekwalifikowalnych.

Rejestry powinny być prowadzone osobno dla każdego Programu.

Narzędzie to służy monitorowaniu usuwania stwierdzonych przypadków nieprawidłowości oraz systematyzacji danych przekazywanych w tym zakresie

Wzór przedmiotowych rejestrów stanowi załącznik nr 4a i 4b do niniejszego dokumentu.

Instytucje są zobowiązane do przekazania ww. rejestru do IZ/IK/KK na ich prośbę.

5. Analizowanie informacji o nieprawidłowościach

Z uwagi na fakt, że w ramach ww. Programów konieczne jest monitorowanie i analizowanie obszarów narażonych na powstawanie nieprawidłowości istotne jest gromadzenie przedmiotowych danych m.in. dla celów statystycznych, również odnośnie przypadków, które nie będą ujmowane w raportach do KE.

Informacje o nieprawidłowościach dotyczących kwot poniżej 10 tys. EUR (w tym odnoszących się do przypadków wykrytych po dokonaniu certyfikacji przez Kontrolera pierwszego stopnia) oraz powyżej 10 tys. EUR są opisywane w odpowiednich dokumentach np. listach sprawdzających do Raportów z projektu lub informacjach pokontrolnych. Elementem takiego opisu jest ocena Kontrolera czy dana nieprawidłowość podlega ujęciu w raporcie oraz czy zaistniała konieczność odzyskiwania środków.

Instytucje gromadzące informacje o nieprawidłowościach są zobowiązane do przekazania ww. informacji do IZ/IK/KK na ich prośbę.

6. Spis załączników

- załącznik nr 1 - wzór notatki o poświadczonych wydatkach niekwalifikowalnych
- załącznik nr 2 - wzór notatki o konieczności windykacji PL-LT
- załącznik nr 3 - wzór Kwartalnego raportu o nieprawidłowościach w ramach POWT RCz-RP
- załącznik nr 4a - wzór rejestru raportów o nieprawidłowościach
- załącznik nr 4b - wzór rejestru notatek o poświadczonych wydatkach niekwalifikowalnych/
konieczności windykacji